

Beleidsplan
relaties & seksualiteit
ICBS 't Bastion
Bredevoort
2023-2027

Inleiding

't Bastion is een Gezonde School en heeft het vignet 'Voeding' en 'Relaties en Seksualiteit' behaald.

De context van de school

't Bastion is een school met ongeveer 140 leerlingen. Het is een interconfessionele school en er wordt gewerkt vanuit het daltonconcept. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn samenwerken, zelfstandigheid en vrijheid & verantwoordelijkheid.

Het is de enige school in het dorp, waardoor kinderen elkaar ook tegenkomen bij de verschillende verenigingen. 't Bastion kenmerkt zich door een warm en veilig klimaat. Verder heeft 't Bastion een eigen toezichthoudend bestuur. Deze factoren zorgen voor een gemoedelijke sfeer in en om de school en korte lijntjes in de contacten met ouders. Ouders zijn nauw betrokken bij de school op allerlei niveaus. Over en weer koesteren we deze betrokkenheid zeer.

Visie

Onze overkoepelende schoolvisie is 'Samen ontwikkelen naar zelfstandigheid en verantwoordelijkheid'. We willen als school uitstralen dat alles wat bestaat oké is en mag er zijn. Gerelateerd aan het thema 'Relaties & seksualiteit' vinden we het belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen zich bewust te worden van zichzelf en de ander, zichzelf en elkaar beter te leren kennen en waarderen en van daaruit op een positieve manier leren aan te geven wat ze wel of niet prettig vinden in het contact met de ander. Dit krijgt aandacht door middel van verschillende lessen in de methode Leefstijl, tijdens de week van de lentekriebels en bij thema's in de methode Blink. Maar ook de ruimte voor gesprek hierover op ieder moment indien nodig.

We hopen dat we de leerlingen kunnen meegeven wat seksualiteit is, hoe ze daar mee om kunnen gaan, wat de waarden en normen daarbij zijn. Daaruit leren de kinderen ook wat onveilige en onprettige situaties kunnen zijn en daarbij de juiste keuzes kunnen maken.

Op de website van de school wordt verwezen naar het beleidsplan relaties en seksualiteit.

Inhoud

Dit beleidsplan bestaat uit verschillende onderdelen:

1. Gezondheidseducatie
2. Beleid
3. Fysieke en sociale omgeving
4. Signaleren
5. Algemeen

Deze onderdelen worden hieronder zo concreet mogelijk beschreven.

1. Gezondheidseducatie

Op verschillende manieren wordt op 't Bastion vorm en aandacht gegeven aan omgangsregels en gewenst gedrag in het algemeen en 'Relaties en seksualiteit' in het bijzonder.

Algemeen:

- De Parapluregels (zie afbeelding) hangen in alle groepen en buiten op het schoolplein zodat deze altijd zichtbaar zijn.
- Uit de methode voor sociaal-emotionele vormgeving 'Leefstijl' wordt twee keer per week een half uur lesgegeven.
- Rots & Water wordt minimaal een keer in de twee weken gegeven.
- Zaakvakmethode Blink, met thema's over culturen, social media etc. komen door het gehele jaar door aan bod.
- PBS-light lessen, in het kader van een preventieve pestaanpak.
- Projectweken (gouden weken) 'van een groep een groep maken'. De eerste weken na de zomervakantie werken alle groepen aan een positief groepsklimaat.

Specifiek:

- Jaarlijkse themaweek 'Lentekriebels' in groep 1 t/m 8. Tijdens deze projectweek geven alle leerkrachten minimaal één les per dag uit het lespakket 'Kriebels in je buik'. Zij zorgen ervoor dat alle thema's aan bod komen deze week.
- Leskisten van de GGD op verzoek van de leerkrachten indien passend bij de thema's in hun groep.
- Seksuele voorlichting in groep 8 in twee groepen, namelijk jongens en meisjes apart van elkaar. Indien mogelijk de jongens met een mannelijke collega en de meisjes met een vrouwelijke collega.

Relevante sites:

- <https://www.weekvandelentekriebels.nl>
- <https://www.seksuelevorming.nl/>

2. Beleid

Gemaakte afspraken en beleidsvorming is nader omschreven in ons Veiligheidsbeleid. In dit document geven we de verschillende aspecten weer die m.b.t. de veiligheid een rol spelen en hoe we op 't Bastion hier vorm aan geven.

Vanuit de Wet Sociale Veiligheid behoeft het geen verdere toelichting dat wij als Bastion het belang van deze uitgangspunten onderstrepen. Ieder kind (en iedere volwassene) heeft het recht om in een prettige omgeving te werken en te leren. In dit veiligheidsbeleid hebben wij weergegeven hoe wij hier aan willen voldoen op 't Bastion. Wij, het schoolteam van 't Bastion, kiezen ervoor om te investeren in een stevig positief schoolsysteem. Dit doen we door, Leefstijl, Rots en Water, Taakspel en sociale veiligheidslessen van PBS, waarin ook het voorkomen van pesten is opgenomen.

Daarnaast besteden we jaarlijks aandacht aan relaties en seksualiteit tijdens de week van de lentekriebels. In groep 1 t/m 8 komen de thema's aan bod die worden aangeboden in deze week. In de bovenbouw wordt vanuit de bovenstaande methodes in minimaal 10 lessen per jaar aandacht besteed aan diverse onderwerpen zoals pesten, sociale weerbaarheid en seksuele voorlichting.

Mocht er voorvallen zijn waarbij een vertrouwenspersoon moet worden ingeschakeld, kan dat in eerste instantie de vertrouwenspersoon binnen school zijn. Maar ook buiten school hebben wij een vertrouwenspersoon.

Alle dingen die we doen worden gecontroleerd door de jaarlijkse Checklist in te vullen, dat dient als borgingsdocument in onze school.

3. Fysieke en sociale omgeving

Fysieke omgeving/ inrichting

Binnen

- 7 klaslokalen, resp. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 /8.
- Iedere groep heeft een wc-blok met een jongens- en meisjes wc.
- De toiletten zijn bij de voeten en boven de deuren open, zodat toezicht mogelijk is.

Buiten

- Eén schoolplein.
- De kinderen lopen voor schooltijd naar binnen.
- In de ochtendpauze zijn enkele groepen samen buiten op verschillende tijden, resp. 1/2, 3-5 en 6-8. Alle leerkrachten van de betreffende groepen hebben dan pleinwacht.
- In de middagpauze zijn de kinderen op vergelijkbare manier verdeeld en zijn er 2 ambulante collega's buiten als pleinwacht.

Gym

- Voor groep 1/2 is er een speelzaal in het schoolgebouw.
- Voor de groepen 3-8 is er een sporthal buiten school met 2 kleedkamers, zodat jongens en meisjes gescheiden kunnen omkleden.

Sociale omgeving:

Op allerlei momenten en manieren is er ruimte om met elkaar in gesprek te zijn, zowel door leerkrachten en kinderen als door leerkrachten met ouders en in toenemende mate sluiten kinderen aan bij de gesprekken tussen ouders en school. Voorbeelden van:

1. Gesprekken met kinderen:

- Er zijn reguliere kindgesprekken met alle kinderen met oog op welbevinden en ter voorbereiding op de 10-minutengesprekken.
- Er is ruimte voor individuele kindgesprekken indien wenselijk.
- Er is een kinderraad waarin uit de groepen 4 t/m 8 twee leerlingen meedenken over schoolse zaken en kunnen aangeven welke onderwerpen meer aandacht nodig hebben.

2. Gesprekken en informatie-uitwisseling met ouders

Algemeen:

- Verschillende inloophmomenten tijdens schooltijd, 5x per jaar
- Jaarlijkse algemene informatieavond aan het begin van het schooljaar
- Huisbezoeken, ongeveer 6 weken nadat de leerling op school gestart is.
- 10-minutengesprekken, 3x per jaar
- Spontaan voor en na schooltijd
- Doormiddel van de app Parro

Specifiek rondom een thema (o.a. relaties & seksualiteit’):

- Werkgroep Gezonde school die 3 à 4 keer per jaar bij elkaar komt
- De maandelijkse nieuwsbrief ‘de Bastionberichten’ met ruimte voor bepaalde thema’s
- De website www.bastionbredevoort.nl met o.a. de beleidsplannen i.h.k.v. ‘de Gezonde school’
- De jaarlijkse informatieavond waarbij het onderwerp ‘de Gezonde school’ een plek heeft
- Een jaarlijks terugkerende projectweek dat met Gezonde Voeding/Beweging/Lentekriebels te maken heeft.
- Foto’s op Facebook incidenteel n.a.v. thema’s

4. Signalering

Behalve dat we een plezierige en veilige omgeving willen bieden en een passend aanbod voor het omgaan met elkaar, hebben we als school ook een signaleringsfunctie.

Hiervoor hebben we de volgende mogelijkheden:

Structureel**Intern**

Algemeen: 1-zorgroute

- 3x per jaar groepsbesprekingen waarin iedere groep besproken wordt met de intern begeleider.
- Zorgteambesprekingen voor individuele leerlingen met ouders, school, extern begeleider, orthopedagoog, het ondersteuningsteam (voor thuissituatie) en op verzoek de schoolverpleegkundige.
- Mogelijkheden voor nadere observatie of onderzoek indien wenselijk.

Specifiek: volgsysteem sociaal-emotionele ontwikkeling Kindbegrip

- Afname Kindbegrip
 - Deze observatielijst wordt 1x per jaar digitaal ingevuld in oktober/ november en wanneer nodig een 2^e keer in april/ mei.
 - Van groep 1-8 door de leerkracht voor alle kinderen.
 - Vanaf groep 5 ook door leerlingen zelf (inclusief veiligheidsbeleving zoals verplicht door inspectie).
- Op groepsniveau worden hier aandachtspunten uitgehaald en meegenomen door de leerkracht in de groepsaanpak.
- Individueel worden bij verrassende uitkomsten individuele kindgesprekken gevoerd voor verheldering.

Extern

Structurele betrokkenheid van de Jeugdgezondheidszorg d.m.v.:

- Check alle kinderen van groep 2 door de schoolverpleegkundige in aanwezigheid van ouders. Voorafgaand vult de leerkracht een signaleringslijst in.
- Eventuele vervolgafspraken met schoolverpleegkundige indien nodig of met de schoolarts bij specifieke vragen.
- Reguliere controlemomenten en groepsles in groep 7 door de JGZ-assistente.
- Warme overdracht van de schoolverpleegkundige of -arts naar leerkracht na controlemomenten.
- 3 keer per jaar Inloopsprekuren door de schoolverpleegkundige waar op initiatief van ouders of advies van school advies kan worden gevraagd

Incidenteel/andere mogelijkheden:

Intern

- Bij extra zorg rondom een leerling of gezin wordt de vragenlijst 'Vroegsignalering' ingevuld.
- Er is een interne en externe vertrouwenspersoon beschikbaar.

Extern

- Via SWV beschikbaarheid van orthopedagogen en (gedrags-)deskundigen om mee te kijken en denken met school en ouders.
- Het ondersteuningsteam van de gemeente (OT) is beschikbaar voor school en ouders om mee te denken.
- Via JGZ beschikbaarheid van schoolverpleegkundige, schoolarts, adviseur Gezonde school n.a.v. tussentijdse observaties en signalering door de leerkracht of ouders. Dit kan zijn per mail, telefoon, gesprek of aansluiten in een groter zorgteamoverleg (ZT) zoals beschreven in de 1-zorgroute.

Seksueel overschrijdend gedrag:

a. Schoolcultuur/pedagogisch klimaat:

- Personeel, ouders/verzorgers en leerlingen onthouden zich van seksistisch taalgebruik en seksueel getinte grappen, toespelingen en die wijze van aanspraken, die door leerlingen en/of andere bij de school betrokkenen als seksistisch kunnen worden ervaren.
- Leerlingen worden altijd met de roepnaam aangesproken.
- Seksueel getinte gedragingen worden van niemand geaccepteerd en de medewerkers zien erop toe dat dit soort gedragingen ook in de relatie leerling/leerling niet voorkomen.

- Het personeel zorgt ervoor dat binnen de school geen seksueel getinte affiches, artikelen in bladen (o.a schoolkrant) tekeningen e.d. worden gebruikt of opgehangen, die kwetsend kunnen zijn voor een bepaalde sekse.
- b. Één op één contacten leerkrachten/leerlingen:
- Leerlingen worden niet langer dan een half uur alleen in de klas** gehouden. Bij uitzonderingen op deze regel worden de ouders/verzorgers direct op de hoogte gebracht. Wanneer een leerkracht zich alleen met een leerling in het lokaal bevindt, zal de deur van het lokaal open staan wanneer anderszins geen zicht in het klaslokaal mogelijk is.
- ** Daar waar 'klas' (lokaal) staat, worden tevens bedoeld alle andere ruimten waarin kinderen met een leerkracht werken.*
- Leerlingen worden niet bij de leerkracht thuis uitgenodigd of ontvangen. Gebeurt dit om bijzondere redenen wel, dan betreft het altijd meerdere leerlingen tegelijk. De betreffende leerkracht communiceert hierover met de betrokken ouders.
- c. Troosten en belonen in de schoolsituatie:
- De wensen en gevoelens van zowel kinderen en ouders met betrekking tot troosten, belonen en feliciteren worden gerespecteerd. Kinderen hebben het recht aan te geven wat ze prettig of niet prettig vinden (kussen, omhelzen, hand geven of geen fysiek contact).
 - Het is mogelijk kinderen op schoot te nemen. Ook hier dienen de wensen en gevoelens van de kinderen te worden gerespecteerd. Spontane reacties, ook in hogere groepen zijn mogelijk, mits het hierboven genoemde recht van de kinderen wordt gerespecteerd;
 - Felicities moeten een spontaan gebeuren blijven. Het personeel houdt hierbij rekening met het bovenvermelde. In alle groepen volgt de groepsleerkracht in principe zijn eigen gewoonten in deze, rekening houdend met wat de kinderen hier als normaal ervaren.
- d. Hulp bij aan-, uit- en omkleden:
- Bij kleuters komt het regelmatig voor dat geholpen moet worden bij het aan- en uitkleden, bijvoorbeeld bij het naar het toilet gaan. Ook in groep 3 kan dit nog een enkele keer voorkomen. Deze hulp behoort tot de normale taken van de groepsleerkracht. De leerkrachten houden ook hier rekening met de wensen en gevoelens van de leerlingen;
 - Na groep 3 is hulp bij het aan- of uitkleden nauwelijks meer nodig.
 - In het voorkomende geval van opgedane verwonding en dergelijke verleent de leerkracht hulp bij het eventuele uitkleden in het bijzijn van leerlingen of een volwassene. De leerling mag zelf aangeven of dit een man of een vrouw is. Indien hulp moet worden geboden waarbij het schaamtegevoel van de kinderen een rol kan spelen, wordt de uitdrukkelijke wens van het kind gerespecteerd.
 - Bij gymlessen wordt de volgende afspraak nagekomen:
 - Jongens en meisjes kleden zich gescheiden om.
 - Na groep 5 betreden mannelijke leerkrachten de kleedruimte van de meisjes pas als deze voldoende tijd hebben gehad zich aan te kleden. De komst wordt door

aankloppen gemeld. Hetzelfde geldt voor vrouwelijke leerkrachten als het om de kleedruimte van jongens gaat.

- Bij calamiteiten dan wel gerechtvaardigde vermoedens van calamiteiten als vechtpartijen tussen leerlingen, ongevallen of plotseling ziek worden betreedt de leerkracht het kleedlokaal. De leerkracht houdt ook dan rekening met het schaamtegevoel van leerlingen.

e. Schoolkamp en schoolreis:

- Tijdens het schoolkamp slapen jongens en meisjes in aparte ruimten
- Toezicht op de slaapafdelingen van meisjes wordt zoveel als mogelijk gehouden door een vrouwelijke volwassene, voor de jongensafdeling geldt dat dit gebeurt door een man.
- Bij calamiteiten en de daaruit voortvloeiende noodzakelijke aanwezigheid van meerdere volwassenen is het eenieder toegestaan een slaapzaal te betreden.
- Bij het gebruik van kleed- en doucheruimten tijdens schoolreis of schoolkamp is het vermelde onder punt d. van toepassing.
- Er wordt naar gestreefd om zowel mannelijke als vrouwelijke personeelsleden als begeleiding in te zetten tijdens het schoolkamp.

Bij vermoedens van seksueel overschrijdend gedrag wordt dit op intern op school besproken met IB-er, directeur en coördinator Sociale Veiligheid. Hierbij kan het ondersteuningsteam bij betrokken worden. Bij onvoldoende resultaat kan school besluiten over te gaan tot schorsing.

5. Algemeen

- Eigenaar document en contactpersoon Gezonde School:
Astrid Wikkerink
Groepsleerkracht
a.wikkerink@bastionbredevoort.nl
0543-451529
- Ondersteund door:
Lizzy Bakker
Adviseur Gezonde School
Mail: li.bakker@ggdnog.nl
Tel: 088-4433256
- Werkgroep 'Gezonde school' bestaat uit:
 - 3 teamleden van 't Bastion

Ieder jaar wordt dit document geëvalueerd door de werkgroep 'Gezonde school'